

Evangelická teologická fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Postavení vietnamské komunity v legislativním rámci České republiky

Jméno studenta: Johana Faltejsková

Jméno vedoucí: Jan Dočkal

Jméno oponenta: Ondřej Klípa

Text posudku:

Práce Johany Faltejskové se věnuje velmi aktuálnímu tématu vietnamské menšiny v České republice. Téma přitom pojímá ještě širě, než indikuje titul práce. Místo pouhého „legislativního rámce“ si Faltejsková v úvodu stanovuje další cíle: „Jak fungují (Vietnamci) v naší společnosti, z jakých kulturních poměrů pocházejí, jaké důvody mají pro to být v České republice“. Kromě kontextu ochrany menšin na národní a mezinárodní úrovni se tedy autorka podrobněji zabývá také kulturou a identitou Vietnamců žijících v ČR.

Celkový zájem o otázku Vietnamců v ČR podkládá různými přesvědčeními, která místy působí poněkud stereotypně a nepodloženě, např. „Jsou to obětaví vždy usměvaví lidé“ (s. 7) či „Vietnamci jsou velmi pracovití a pilní lidé“ (s. 43).

Hlavní výzkumná otázka však zní, „z jakých důvodů nejsou uznanou národnostní menšinou a jaká budoucnost je v této souvislosti čeká“. Tomu to tématu se autorka věnuje v úplném závěru práce.

Problémem díla Johany Faltejskové však je, že na tuto stěžejní a jistě zajímavou a velmi aktuální otázku autorka odpovídá značně nejasně až mylně. Na straně 38, kde se tématu blíže věnuje, správně uvádí výrok ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga oponentujícího náměstkovi ministra vnitra Ondřeji Veselskému na zasedání Rady vlády pro národnostní menšiny, že občané vietnamské národnosti odpovídají definici národnostní menšiny, jak je uvedena v menšinovém zákoně. Autorka tento výrok nijak nezpochybňuje, naopak lituje, že „z projednávání tohoto bodu jednání Rady nevzešlo žádné ustanovení“. Přesto však v závěru práce zcela nepodloženě tvrdí, že „Problém (proč nejsou Vietnamci uznáni jako národnostní menšina) je především v definici (menšinového) zákona, který toto neumožňuje“ (s. 43).

Nutno však ocenit snahu autorky dohledat nepřiliš známé zdroje (zápisy z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny) či dokreslit informace na toto téma rozhovory s několika vybranými osobnostmi.

Další nedostatky shledávám v řadě věcných omylů. Autorka například často operuje se statistickými údaji o početnosti skupiny Vietnamců jako třetí nejpočetnější skupiny „migrantů“ (přesněji by mělo být cizinců) v ČR (s. 7, 17). Opírá se přitom o konkrétní počty vietnamských státních příslušníků. Tuto skutečnost však stále vkládá do souvislosti s nárokem na uznání Vietnamců jako národnostní menšiny. Absenci tohoto uznání v kontrastu s počtem vietnamských občanů pak považuje dokonce za hlavní důvod svého zájmu o toto téma (s. 16). Menšinový zákon však jasně vymezuje jak „národnostní menšinu“, tak jejího „příslušníka“, primárně jako občana ČR (!) menšinové národnosti, tudíž se opírá o zcela odlišné údaje.

V textu se objevují i jiné věcné nepřesnosti a chyby. V případě mezinárodních smluv, které autorka často cituje, by bylo vhodné zjistit si jejich přesný název, na místo užívání různých chybných variant. Zavádějící je rovněž specifikace změn, které by dle autorčina názoru nastaly, kdyby byli Vietnamci z hlediska veřejné správy vnímáni jako národnostní menšina (s. 38). Přepokládané kroky jsou totiž závislé na řadě prováděcích zákonů, tedy nejen na obecných ustanoveních menšinového zákona. Nic z toho, co autorka předpokládá, by tedy nenastalo automaticky přijetím Vietnamců mezi národnosti menšiny. Některé záležitosti – např. státní finanční podpora – nemusejí nastat vůbec (není nároková).

Ze spíše technických nedostatků zmíním nejednotnou a ne zcela přehlednou formu odkazů na zdroje či kategorizaci zdrojů v bibliografii (na internetu zveřejněné vládní materiály a podobné zdroje nelze nazvat „sekundární literaturou“).

Autorka do své práce investovala jistě mnoho energie a zpracovala oblast velmi aktuální, nicméně práci by prospělo, kdyby byla zaměřena na menší rozsah témat, např. jen na „legislativní rámec“, jak je naznačeno v jejím názvu. Zároveň by toto téma mohlo být zpracováno precizněji a soustředěněji.

Práci doporučuji k obhajobě

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

Autorka by měla být schopna vysvětlit, čím se liší údaje o státních příslušnících Vietnamu v ČR a českých občanech vietnamské národnosti. Kde lze tato data najít, jak se liší početně atd. Dále by bylo vhodné mít alespoň základní představu o zákonech, na které menšinový zákon odkazuje (např. zákon o obcích, školský zákon), v souvislosti s právy příslušníků národnostních menšin.

Práci navrhuji hodnotit stupněm: D-uspokojivě

V Praze, dne 5. září 2012

podpis vedoucího práce/oponenta